

Ennek híre vagyon

2009 június 11. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Gizella királynénak tulajdonítja a hagyomány a püspöki palota északi szárnyának tövében rejtőzködő kis kápolnát, amely úgy ékelődik a palota és a szomszédos nagyréposti ház közé, hogy az utcáról csak a homlokzata látható. A kápolna keletkezéséről szép mondát közöl Sebestyén Gyula az 1906-ban megjelent dunántúli népköltési gyűjteményében.

„Mikor a pogányok Veszprémre rontottak, csak Gizella királyné volt odahaza. Az ura, Szent István király kinn járt az országban sereget gyűjteni. De mikor neszét vette a bajnak, sereg nélkül is otthon termett. A várba persze a város laposa felül már nem lehetett bejutni, mert az ellenség minden járt utat elállt. Került hát Szent István a meredek szirtek felé. Tudta, hogy a felesége itt egy kelesztetűn szokta az ebédvizet a völgyből meghordatni. Csakhogy annyi ideje se volt már, hogy lováról leszálljon: a pogányok észrevették és megrohanták. A felesége a nagytemplomban éppen érte imádkozott. Mikor a riadalomra kifutott, Szent István már nekiugratott a sziklának. Mivel a megrémült királyné sietségében a fényes feszületet is magával hozta, ezzel kezdett integetni, hogy az ura a lovát merre fordítsa. Így a meredek gyalogjárót szerencsésen megtalálta ugyan, de a pogányok mégis utolérték volna, ha közben el nem hányja palástját, kardját, erszényét, aranyláncát. Míg aztán a pogányok drágaságain marakodtak, meg míg a lova aranypatkóját a sziklából fessegették, Szent István szerencsésen fölért a feleségéhez. Ennek hírére a pogányok annyira megrémültek, hogy maguktól elkotródtak. Oda, ahonnan Gizella királyné a kereszttel integetett, Szent István még aznap kápolnát építtetett. A kis kápolna megmaradt egész mostanig, meg az a nyom is látható, amelyből üldözői annak idején az aranypatkót kifessegették.”

„A hajdan emeletes kápolnának ma csak a földszinti része van meg, amelybe két ajtó nyílik” – írja Gutheil Jenő a középkori Veszprémről szóló könyvében. Mindkét ajtón át több lépcsűn jutunk le az utca szintjénél mélyebben fekvő kápolnába, amely két részre, hajóra és szentélyre tagozódik. A Gizella-kápolna legnagyobb értéke a hajó északi falán fennmaradt életnagyságú hat apostolkép, amelyek a kápolnával együtt a XII. század második feléből származnak.

A három falmezőben az apostolokat párosan ábrázolják. Mindegyikben a bal oldali apostol a fiatalabb, csupasz képű, idősebb társa pedig szakállas. A képünkön látható, az utcai fűbejárat melletti falmezőben lévő freskón Szent Péter és Szent János alakját sejtik a kutatók. „Az idősebb apostol, Szent Péter bajuszt és szakállt visel, haját elválasztva hordja, jobb kezét áldásra emeli, baljában írástekerics van. A másik apostol, Szent János csupasz arcú, jobbával görög módra áld, baljában írástekerics.” Radocsay Dénes szerint e freskók „magas fokú művészi kvalitása emlékünket az egykori európai művészet körében is az elsőrendűek közé emeli”.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

